ਤ੍ਰਿਜੁਗਿ ਨਰਾਇਣ (ਮਰੇ) ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਸੰਕੂ (ਮਰਿਆ) ਕਨੂੰਨੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2015 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5740-41)

10 ਦਸੰਬਰ, 2019

[ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ - ਸੰਪੱਤੀ - ਭਾਰਤ ਦੇ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ - ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ - ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ - ਮੈਹਰ ਰਾਜ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੋਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਥਾਈ ਲੀਜ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸਨ , ਪਟੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਜ਼ੂਲ ਜ਼ਮੀਨ - 'ਬੀਐਨਐਸ, ਉਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਉੱਤਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਾਈਹਰ ਦਾ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪਰਸ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਸੰਪੱਤੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ - ਉਪਰੋਕਤ ਵੱਡੇ ਬੇਟੇ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ - ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ - ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ- ਆਯੋਜਤ: ਇੱਕ ਸੰਪੱਤੀ ਭਾਵੇਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਤੇ ਪੁਰਖੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਦਾ ਵੰਡ ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਮੋਜਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ 'ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। - ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਸਕ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ, ਪਰ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਵੇਗੀ - ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸ਼ਾਸਕ, ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਜਾਇਦਾਦ, ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ - ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਈਹਰ ਰਾਜ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ 'BNS' ਸਮੇਤ primogeniture ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ- ਸੰਪੱਤੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਭਾਵ, ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸੀ. ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ, 'ਬੀਐਨਐਸ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ- ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956- ss. 4, 5(ii), 6, 8, 9, 14 ਅਤੇ 30– ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟਸ. 291, 362, 363(2), 366(22) - ਸੰਵਿਧਾਨ (26ਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1971 - ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 - s.48 - 'ਸੇਸੈਂਟ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ, ਸੇਸੈਟ ਇਪਸਾ ਲੈਕਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ - ਭਾਰਤੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1925 - ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2005।

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ - ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ - ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਹਿਪਾਸਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ - ਸੰਪੱਤੀ - ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ - ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ - ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ - ਆਯੋਜਿਤ: ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤਰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਈਮਜਨੀਚਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜੰਮਿਆ ਪੁੱਤਰ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ - ਸੰਪੱਤੀ - ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ - ਮੂਲ ਦੀ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ - ਅਪਾਰਸੀਨਰੀ ਦੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ - ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਇਦਾਦ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਹੈ - ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵੇਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਤੇ ਜੱਦੀ ਹੈ, ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ। ਸਹਿਭਾਗੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਸਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ। primogeniture ਦੇ ਨਿਯਮ, ਇੱਕ coparcenary ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀ ਕਰੇਗਾ.

ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 – ਐੱਸ.ਐੱਸ. 4, 5(ii) - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਵਿਲੀਨਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਮਜਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ - ਹੋਲਡ: s.5(ii) s.4 ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵੀਰ ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਨ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ/ਰਿਵਾਜ - ਇਹ ਰਿਵਾਜ/ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਸਕ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ - ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਾਈਮੋਜੀਨਿਚਰ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟਸ.291, 366(22) ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਕਲਾ। 362, 291 - ਮਾਈਹਰ ਰਾਜ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮਹਾਰਾਜਾ - 'ਬੀਐਨਐਸ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਲੀਜ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਈਹਰ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਗੱਦੀ ਲਈ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ 1966 ਵਿੱਚ ਮਾਈਹਰ ਦਾ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ

ਪਰਸ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ - ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ 1968 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ - ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਇਦਾਦ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਨਜ਼ੂਲ ਪਲਾਟ ਦੀ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਜਾਇਦਾਦ, ਭਾਵ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ, ਨੂੰ 'ਬੀਐਨਐਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ, ਸਹਿਭਾਗੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ - ਹੋਲਡ: ਅਸਵੀਕਾਰ - 'ਬੀਐਨਐਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ 13.10.68 ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 362 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ - 'ਬੀਐਨਐਸ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਾਈਹਰ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਸਕ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਬਉੱਚਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ - ਇਸ ਅੰਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਮੂਲ ਗੁਣ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਰਟ

ਹੋਲਡ: 1.1 ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਰਦ ਹਿੰਦੂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਵਾਰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਵੰਸ਼ਜ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਪਰ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। Coparcenary ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। coparcenary ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਹੈ. ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਭਾਗੀ ਆਪਣੇ ਅਣਵੰਡੇ ਸਹਿਪਾਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਹੋਰ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ। ਕੋਪਰਸਨੇਰੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਾਪਰਸਨਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਬਾਲਗ ਹਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ/ਕਰਤਾ, ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾਵਾਂ/ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਇੱਕਲੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਹਿਪਾਸਨਰ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲਾਤ (ਮੁੱਲਾ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ 22 nd ਐਡੀਸ਼ਨ, 2016 ਪੰਨਾ 397 'ਤੇ, § 253 - 'ਕੌਣ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ')। ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਦੋਨੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਣਵੰਡੇ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪੂਰਵਜ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਮੂਹ ਹੈ ਜੋ ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਪਿੰਦਾਸ਼ਿਪ ਦੇ ਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਵੱਖਰੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸਹਿਭਾਗੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 17 ਜੂਨ 1956 ਤੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ, 17 ਜੂਨ 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ

ਵਾਲੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪੂਰਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ। [ਪਾਰਾ 8-10] [1062-ਏ-ਈ]

ਸੁਰਜੀਤ ਲਾਲ ਛਾਬੜਾ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬਈ (1976) 3 SCC 142 : [1976] 2 SCR 164 – 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਮੁੱਲਾ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ 22ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, 2016 ਪੰਨਾ 397, 253 'ਤੇ - 'ਕੌਣ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.2 ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵੇਂ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੱਦੀ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਦੀ ਵੰਡ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ 'ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪੱਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦਾ ਮੂਲ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਖਰੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰੇਖਿਕ ਪੁਰਸ਼ ਪ੍ਰਾਈਮੋਜਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵੰਸ਼ਜ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਵੰਸ਼ਜ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਰਾ 11] [1062-G; 1063-ਏ-ਬੀ]

ਠਾਕੋਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨਯਸਿੰਘ ਜੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲਆਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ। ਬਨਾਮ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨਟਵਰਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1988) ਸਪੋ. SCC 133 : [1988] SCR 1110 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਸ਼ੀਬਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਣੀ ਪ੍ਰਯਾਗ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਆਈਆਰ 1932 ਪੀਸੀ 216 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1.3 ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪੱਤੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਪਤੀ ਭਾਵੇਂ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੱਦੀ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਹੋਵੇ, ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜੰਮਿਆ ਪੁੱਤਰ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਪਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਸੰਪੱਤੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ

ਸ਼ਾਸਕ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਜਾਂ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ/ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਸੀ। ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਉਹ ਵੰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਸਕ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ, ਪਰ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੁੱਤਰ (ਬੇਟੇ) ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਵੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਸ਼ਾਸਕ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵੀ, ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣ ਗਿਆ। [ਪਾਰਾ 13, 16] [1064-ਸੀ-ਡੀ; 1065-ਜੀ; 1066-A-C-F-H]

> *ਮਾਧਵ ਰਾਓ ਜੀਵਾਜੀ ਰਾਓ ਸਿੰਧੀਆ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (1971) 1 SCC 85 : [1971] 3 SCR 9; ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਰੋਜਨੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994) Supp 1 SCC 734 : [1993] 1 Suppl. SCR 607 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।*
>
> *ਬਾਬੂ ਗੁਣੇਸ਼ ਦੱਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾ ਮੋਹੇਸ਼ੂਰ ਸਿੰਘ (1854-7) 6 MIA 164 : 1 ਸਰ PCJ 521 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।*
>
> *ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਜੇਮਸ ਟੌਡ, 'ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨਤਾ, ਪੰਨਾ. 307 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।*

1.3 ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ii), ਇਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਕੋਲ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ (iv) ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਜਾਗੀਰਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ 17 ਜੂਨ 1956 ਤੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਸ਼ਜ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ

ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਅਤੇ ਸੰਹਿਤਾਬੱਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਕੋਡਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪਾਠ, ਨਿਯਮ, ਵਿਆਖਿਆ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪੁਰਸ਼ (ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2005 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਹਿਪਾਠਕਾਰ ਦੀ ਧੀ) ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਹਿਪਾਸਨੇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਅਤੇ 9 ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਜੋ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1925 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਘਟਨਾ. ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ii) ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2005 ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਕਿਸੇ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਵੀਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇੱਕ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ/ਰਿਵਾਜ। ਇਸ ਰਿਵਾਜ/ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਵਾਰ-ਵਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਾਈਮਜਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 33, 35, 38 ਅਤੇ 39] [1077-E-F; 1079-ਐੱਚ; 1080-ਏ-ਈ; 1082-ਜੀ-ਐੱਚ; 1083-ਸੀ]

ਕੁੰਵਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀਰ ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ (1969) 3 SCC 150 : [1970] 2 SCR 631 – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਤਲਤ ਫਾਤਿਮਾ ਹਸਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਠਿਤ ਅਟਾਰਨੀ ਸ਼੍ਰੀ. ਸਈਦ ਮਹਿਦੀ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਨਵਾਬ ਸਈਅਦ ਮੁਰਤਜ਼ਾ ਅਲੀ ਖਾਨ (ਡੀ) ਐਲਆਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ। ਅਤੇ ਹੋਰ 2019 (10) ਸਕੇਲ 212 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.6 ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 'ਬੀਐਨਐਸ' ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ 13 ਅਕਤੂਬਰ 1968 ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ (26ਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 362 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ, 1971. ਅਨੁਛੇਦ 362, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਚਿਤ ਸੰਦਰਭ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 291 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਾਰੰਟੀ ਜਾਂ ਭਰੋਸਾ। 'ਬੀਐਨਐਸ' ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਾਈਹਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਸਕ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਬਉੱਚਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਮੂਲ ਗੁਣ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਿਆਸਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਰਜਵਾੜਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਨਜ਼ੁਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਪੱਤੀ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ 'ਆਰ.ਐਸ.' ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ 'ਬੀਐਨਐਸ' ਸਮੇਤ ਹੋਰਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ (ਪੁੱਤਰਾਂ) ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਇਮਜੀਨਿਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ. [ਪਾਰਾ 40- 42] [1083-F-G; 1084-ਬੀ-ਜੀ; 1085-ਏ]

ਦ੍ਰੌਪਦੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਅਦਰਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਸ, (2004) 11 SCC 425 : [2004] 4 Suppl. SCR 223 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

1.7 ਜਾਇਦਾਦ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਭਾਵ, ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵੇਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ, 'BNS' ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਵਿਵੋਸ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਸੀਅਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਤੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਾਰਾ 43-44] [1085-ਬੀ-ਡੀ]

ਰੇਵਤੀਨਾਲ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਪਦਮਨਾਭ ਦਾਸਾ ਬਾਲਾ ਰਾਮ ਵਰਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੋਂ) ਅਤੇ ਹੋਰ (1993) Supp 1 SCC 233 : [1991] 3 Suppl. SCR 30 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਵੈਂਕਟ ਸੂਰਿਆ ਮਹੀਪਤੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਓ ਬਹਾਦੁਰ ਬਨਾਮ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ (1899) ਐਲਆਰ 26 ਇੰਡ ਐਪ 83 ; ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਵੇਲੁਗੋਤੀ ਕੁਮਾਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਯਚੇਂਦਰ ਵਾਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਵੇਲੁਗੋਤੀ ਸਰਵਗਨਾ ਕੁਮਾਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਯਚੇਂਦਰ ਵਾਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ (1969) 3 SCC 281; ਭਈਆ ਰਾਮਾਨੁਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇਵ ਬਨਾਮ ਲਾਲੂ ਮਹੇਸ਼ਾਨੁਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰ (1981) 4 SCC 613 : [1982] SCR 417 ; ਡੀ. ਐਸ. ਮੇਰਮਵਾਲਾ ਭਯਾਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਬਾ ਜੇਠਸੁਰਭਾਈ (1968) 9 GLR 609 ; ਮਿਰਜ਼ਾ ਰਾਜਾ ਪੁਸ਼ਪਾਵਤੀ ਵਿਜੇਰਾਮ ਗਜਪਤੀ ਰਾਜ ਮੰਨੇ ਸੁਲਤਾਨ ਬਹਾਦਰ ਆਦਿ। ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਸ਼ਾਵਤੀ ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰ ਗਜਪਤੀਰਾਜ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਆਫ਼ ਵਿਜ਼ਿਆਨਗਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 118 : [1964] ਐਸਸੀਆਰ 403 ; ਐਨ. ਪਦਮਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੈਂਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2008) 15 SCC 517 : [2008] 9 SCR 535 ; ਐਨ. ਪਦਮਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੈਂਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 1 SCC 417 : [2014] 10 SCR 641 ; ਟਿੱਕਾ ਸ਼ਤਰੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਈਐਲਆਰ 2011 (1) ਡੇਲ 704 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਅਮਰਚੰਦ 12 ER 340, 345 : (1830) 1 Knapp 316, 329-30 – ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[1976] 2 ਐਸਸੀਆਰ 164 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਏਆਈਆਰ (1932) ਪੀਸੀ 216 ਨੇ ਪੈਰਾ 11 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[1988] SCR 1110 ਪੈਰਾ 12 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1971] 3 ਐਸਸੀਆਰ 9 ਪੈਰਾ 14 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

1 ਸਰ PCJ 521 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[1993] 1 ਸਪਲ. SCR 607 ਪੈਰਾ 15 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(1899) ਐਲਆਰ 26 ਇੰਡ ਐਪ 83 ਪੈਰਾ 17 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(1969) 3 SCC 281 ਪੈਰਾ 17 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[1982] ਐਸਸੀਆਰ 417 ਪੈਰਾ 17 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(1830) 1 ਨੈਪ 316,329-30 ਪੈਰਾ 18 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(1968) 9 ਜੀਐਲਆਰ 609 ਪੈਰਾ 19 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[1991] 3 ਸਪਲ. SCR 30 ਪੈਰਾ 20 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1964] ਐਸਸੀਆਰ 403 ਪੈਰਾ 31 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2008] 9 ਐਸਸੀਆਰ 535 ਪੈਰਾ 33 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2014] 10 SCR 641 ਪੈਰਾ 33 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ILR (2011) 1 ਡੈਲ 704 ਪੈਰਾ 34 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[1970] 2 SCR 631 ਨੇ ਪੈਰਾ 38 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ

(2019) 10 ਸਕੇਲ 212 ਨੇ ਪੈਰਾ 39 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2004] 4 ਸਪਲ. SCR 223 ਪੈਰਾ 42 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2015 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5740-5741।

1983 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1930 ਅਤੇ 2017 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12.09.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਐੱਸ.ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ, ਅੰਕੁਰ ਯਾਦਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਤਾ ਪੰਡਿਤ, ਅਭਿਸਤ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਦਿਨੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਤਿਕਾ ਦਿਵੇਦੀ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਚੌਧਰੀ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਯਸ਼ਰਥ ਕਾਂਤ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ 12 ਸਤੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੁਆਰਾ 1983 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1930 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ

ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ {ਚੰਦਰ ਨਾਥ ਕਲਾ (ਡੀ) LRs ਦੁਆਰਾ। ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਜੁਗੀ ਨਰਾਇਣ (ਡੀ) LRs ਰਾਹੀਂ। ਅਤੇ ਹੋਰ} ਅਤੇ 1983 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2017 {ਸੰਕੁ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਜੁਗੀ ਨਰਾਇਣ (ਡੀ) ਐਲਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ}।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਕੀ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 16 (ਪੁਰਾਣਾ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 9), ਚੌਖੰਡੀ ਕੀਦਰਗੰਜ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ - ਨਜ਼ੂਲ ਪਲਾਟ ('ਜਾਇਦਾਦ' ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ) ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਜਾਂ ਮਾਈਹਰ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਸੀ।

3. ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਾਂਗੇ।

(a) ਇੱਕ ਬੱਚੂ ਲੋਨੀਆ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 12 ਸਤੰਬਰ 1873 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਾਈ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬੱਚੂ ਲੋਨੀਆ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਭਰੋਸੇ ਨੇ 12 ਅਗਸਤ 1896 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸਥਾਈ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮਾਈਹਰ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

(ਅ) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਮਾਈਹਰ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਗੱਦੀ/ਗੱਦੀ ਲਈ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿਤੀ 11 ਫਰਵਰੀ 1966 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਵਿਚ ਮਾਈਹਰ ਦਾ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪਰਸ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਗੋਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਰਾਣੀ ਤੇਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ। ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ 13 ਅਕਤੂਬਰ 1968 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ।

(c) ਇਸ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਗੋਵਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ, ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੇਸ਼ਵਾ ਅਤੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ, 18 ਨਵੰਬਰ 1968 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਤ੍ਰਿਜੁਗੀ ਨਰਾਇਣ ਦੂਬੇ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਯਾਗਵਾਲ।

(d) 20 ਨਵੰਬਰ 1968 ਨੂੰ, ਚੰਦਰ ਨਾਥ ਕਾਲਾ ਅਤੇ ਸੰਕੁ ਨੇ ਤ੍ਰਿਜੁਗੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਿਛਲੇ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ 1968 ਦਾ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 194 ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਣੀ ਤੇਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਵਿਮਲ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੰਦਰ ਨਾਥ ਕਲਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ

ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ 6 ਜੂਨ 1969 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 10 ਦਸੰਬਰ 1971 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(e) ਚੰਦਰ ਨਾਥ ਕਾਲਾ ਨੇ ਫਿਰ 7 ਮਾਰਚ 1972 ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਜੁਗੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ 1972 ਦਾ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 64 ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਕੁ ਨੂੰ 6 ਜੂਨ 1969 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਣੀ ਤੇਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ। ਸੰਕੁ ਨੇ ਚੰਦਰ ਨਾਥ ਕਲਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤ੍ਰਿਜੁਗੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਨਾਥ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਣੀ ਤੇਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਪਤੀ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੋਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਤ੍ਰਿਜੁਗੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 18 ਨਵੰਬਰ 1968 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

4. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 25 ਮਾਰਚ 1983 ਨੂੰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਨਿਰਣੇ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀਮਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਣੀ ਤੇਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੁਆਰਾ 6 ਜੂਨ 1969 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੋਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਤ੍ਰਿਜੁਗੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। 1968 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 194 ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੰਦਰ ਨਾਥ ਕਾਲਾ ਅਤੇ ਸੰਕੁ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ।

5. 1968 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 194 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 1983 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 476 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਨੇ 25 ਅਗਸਤ 1983 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. . . ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਕਰ ਕੇ ਗੋਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪਰਸ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਣੀ ਤੇਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਗੋਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, 12 ਸਤੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਦੋ ਜੁੜੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, 12 ਸਤੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। primogeniture ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੋਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਜਨਮ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਸੰਪਤੀ ਵਸੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਉਸਨੇ 11 ਫਰਵਰੀ 1966 ਨੂੰ ਰਾਣੀ ਤੇਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

7. ਅਸੀਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ, ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਪਹਿਲੂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 (ਛੋਟੇ ਲਈ 'ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ') ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।). ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਲੀਨ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕਾ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀਆਂ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਨਾਜ਼ੁਲ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਥਾਈ ਪਟੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ।

8. ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਹਿਭਾਗੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਲਾਲ ਛਾਬੜਾ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ 1 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਤੰਗ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਰਦ ਹਿੰਦੂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਵਾਰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਵੰਸ਼ਜ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਪਰ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। Coparcenary ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। coparcenary ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਹੈ. ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਭਾਗੀ ਆਪਣੇ ਅਣਵੰਡੇ ਸਹਿਪਾਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਹੋਰ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ। ਕੋਪਰਸਨੇਰੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਾਪਰਸਨਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਬਾਲਗ ਹਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ/ਕਰਤਾ, ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾਵਾਂ/ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਇੱਕਲੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਹਿਪਾਸਨਰ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲਾਤ (ਦੇਖੋ ਮੁੱਲਾ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ 22ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, 2016 ਪੰਨਾ 397 'ਤੇ, § 253 - 'ਕੌਣ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ')।

9. ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਦੋਨੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਣਵੰਡੇ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪੂਰਵਜ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਮੂਹ ਹੈ ਜੋ ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਪਿੰਦਾਸ਼ਿਪ ਦੇ ਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਵੱਖਰੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸਹਿਭਾਗੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

10. ਹਾਲਾਂਕਿ, 17 ਜੂਨ 1956 ਤੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ, 17 ਜੂਨ 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪੂਰਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਹਿਪਾਠਕਾਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਡਿਮਡ ਵੰਡ ਦੇ ਸੰਕਲਪ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਜਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਅਣਵੰਡੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਹਿਪਾਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। 9 ਸਤੰਬਰ 2005 ਤੋਂ ਲਾਗੂ 2005 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 39 ਦੇ ਤਹਿਤ।

11. ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵੇਂ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੱਦੀ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਦੀ ਵੰਡ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ 'ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪੱਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦਾ ਮੂਲ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਖਰੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰੇਖਿਕ ਪੁਰਸ਼ ਪ੍ਰਾਈਮੋਜਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵੰਸ਼ਜ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਵੰਸ਼ਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪੱਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ੀਬਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਣੀ ਪ੍ਰਯਾਗ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 2 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

> “ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ। ਆਮ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਕੋਲ: (1) ਵੰਡ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; (2) ਲੋੜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੁਆਰਾ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; (3) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਅਤੇ (4) ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜੱਦੀ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ। ਦੂਜਾ, ਸਰਤਾਜ ਕੁਆਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਰਾਮਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਵੈਂਕਟ ਕੁਮਾਰਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੀਜਾ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਟਾਪੁਰ ਦੇ ਗੰਗਾਧਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ

> ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਭਾਵੇਂ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਹੈ, ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਢਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਬਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੈਜਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਪੱਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

12. ਸ਼ੀਬਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ LRs ਦੁਆਰਾ ਠਾਕੋਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨਯਸਿੰਘ ਜੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਨਾਮ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨਟਵਰਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 3, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

> "ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਹੈ, ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲਿਪਤ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ..."

13. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪੱਤੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਢਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਪਤੀ ਭਾਵੇਂ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੱਦੀ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਹੋਵੇ, ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜੰਮਿਆ ਪੁੱਤਰ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

14. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਚਾਰ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਸਟਮ ਸਮੇਤ। ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨਿਆਇਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਆਸਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ

ਜੇਮਜ਼ ਟੌਡ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ 'ਐਨਲਸ ਐਂਡ ਐਂਟੀਕਿਊਟੀਜ਼ ਆਫ਼ ਰਾਜਸਥਾਨ 4' ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 307 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

> "...ਸਾਰੇ ਰਾਜਪੂਤ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ; ਦੁਰਲੱਭ ਉਦਾਹਰਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਹਨ।

ਜੀ.ਕੇ. ਮਿਟਰ, ਜੇ. ਨੇ ਮਾਧਵ ਰਾਓ ਜੀਵਾਜੀ ਰਾਓ ਸਿੰਧੀਆ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ5 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ:

> "ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਰੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਲੀਨਲ ਪੁਰਸ਼ ਮੂਲ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ।"

> ਬਾਬੂ ਗੁਣੇਸ਼ ਦੱਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾ ਮੋਹੇਸ਼ੂਰ ਸਿੰਘ 6 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> "ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ, ਪਰ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੋਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਇੱਕ ਰਿਆਸਤ, ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। "

15. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਰੋਜਨੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 7 ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਗਣੇਸ਼ ਦੱਤ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਮਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਾਧਵ ਰਾਓ ਜੀਵਾਜੀ ਰਾਓ ਸਿੰਧੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਜੇ. ਦੀ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ:

> "65. ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ

ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ. ਸੰਪੱਤੀ, primogeniture ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਸਟਮ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

16. ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਸਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਸੰਪੱਤੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸ਼ਾਸਕ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਜਾਂ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ/ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਸੀ। ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਉਹ ਵੰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। 1965 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 226 ਵਿੱਚ ਮਹੰਤ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 20 ਨਵੰਬਰ 1968 ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ:

> “ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੇਠ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਟਿਆਲਾ ਇੱਕ ਜੱਦੀ ਰਿਆਸਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਬੇਕਾਬੂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਰਵਉੱਚ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ, ਸਰਵਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਸਰਵਉੱਚ ਮੁਖੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਂਗ ਹੀ ਬੰਧਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਨਹੀਂ, ਉਹ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਇਹ ਖੇਤਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਸਕ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ, ਪਰ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੁੱਤਰ (ਬੇਟੇ) ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਵੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਸ਼ਾਸਕ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ,

ਅਤੇ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵੀ, ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣ ਗਿਆ।

17. ਵੈਂਕਟ ਸੂਰਿਆ ਮਹੀਪਤੀ ਰਾਮਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਾਓ ਬਹਾਦੁਰ ਬਨਾਮ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ 8 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਧਾਰਕ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਵੋਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਣਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਸੀਮਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਤੋਂ ਉਲਟ, ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਦਾ ਇਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਵੇਲੁਗੋਤੀ ਕੁਮਾਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਯਚੇਂਦਰ ਵਾਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਵੇਲੁਗੋਤੀ ਸਰਵਗੰਨ ਕੁਮਾਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਯਚੇਂਦਰ ਵਾਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ9 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਭਈਆ ਰਾਮਾਨੁਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇਵ ਬਨਾਮ ਲਾਲੂ ਮਹੇਸ਼ਾਨੁਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰ 10; ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ।

18. ਬੰਬਈ ਦੇ ਐਡੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਅਮਰਚੰਡ 11 ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਟੈਂਟਰਡਨ ਨੇ ਚਰਚਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ:

> “ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਤੁਹਾਡਾ ਮਤਲਬ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਪਰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੈ?" [...]
>
> ਲਾਰਡ ਟੈਂਟਰਡਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ:
>
> "ਇਕ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਪੇਸ਼ਵਾ ਦੀ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਹੋਰ ਲਾਰਡਾਂ ਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇੱਕ ਭੇਦ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਮੁੱਚੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਉਸ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।"

19. ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਡੀ.ਐਸ. ਮੇਰਮਵਾਲਾ ਭਯਾਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਬਾ ਜੇਠਸੁਰਭਾਈ 12 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"5. […] ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸ਼ਾਸਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਜਾਂ ਗੋਦ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚੀਫ਼ ਨੂੰ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਪੁੱਤਰ ਜਨਮ ਜਾਂ ਗੋਦ ਲੈ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਗਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਾਅ ਦੁਆਰਾ ਚੀਫ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸ਼ਾਸਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪਏਗਾ, ਮੁੱਖ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸ਼ਾਸਕ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਜਨਮ ਜਾਂ ਗੋਦ ਲੈ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।"

ਪੈਰੇ 14 ਤੋਂ 16 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਸ. ਮੇਰਮਵਾਲਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਪੁੱਤਰ (ਪੁੱਤਰਾਂ) ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੀਫ਼ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਾਲ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੱਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੁੱਤਰ(ਆਂ) ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਹੈ।

20. ਲਾਰਡ ਟੈਂਟਰਡਨ ਦੀ ਰਾਏ ਰੇਵਤੀਨਾਲ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਪਦਮਨਾਭ ਦਾਸਾ ਬਾਲਾ ਰਾਮਾ ਵਰਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੋਂ) ਅਤੇ ਹੋਰ 13 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ. ਓਝਾ, ਜੇ. ਨੇ ਰੇਵਥੀਨਲ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਵਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) (ਪੈਰਾ 30 ਦੇਖੋ) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ।

21. ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਵੀ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠੇਗਾ ਕਿ ਕੀ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ? ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਲਗਭਗ 4095852 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਤਾਜ ਦਾ 2241505 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਿਆਸਤਾਂ ਜਾਂ ਮੂਲ ਰਾਜਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 565 ਸੀ, ਦਾ 1854346 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਨ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਔਖਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ 1947 ਵਿੱਚ, ਕਈ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਵੱਲਭਭਾਈ ਪਟੇਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ੍ਰੀ ਵੀ.ਪੀ. ਮੈਨਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ 'ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਨ' 14 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ, 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਤਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੂਨਾਗੜ੍ਹ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰੀ ਮਾਮਲੇ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

22. ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਨ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1948-49 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸ਼ਾਸਕਾਂ/ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਵਿਲੀਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਿਆਸਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਤੋਂ ਜਨਤਾ ਯਾਨੀ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਵਿਲੀਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ। ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪਰਸ ਰਾਹੀਂ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਿੱਜੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਵੰਡ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਮਾਣਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਏ।

23. ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਪੀ. ਮੇਨਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ:

> “ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ। ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਿਛਲੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਖੇਤਾਂ, ਬਗੀਚਿਆਂ ਅਤੇ ਚਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਕਦ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਹਿਣਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਜੱਦੀ ਗਹਿਣੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਵਿਰਸਾ' ਸੀ, ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਰੈਗਾਲੀਆ ਰਸਮੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰਹੇਗਾ ..."

24. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

> “157. ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾਬੱਧ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ।

25. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਵਿਲੀਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ:

> ਅਨੁਛੇਦ III: ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਰੇਕ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਸਕ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ, full ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀਆਂ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।
>
> ਆਰਟੀਕਲ IV: (1) ਹਰੇਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸ਼ਾਸਕ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇਮ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਪਰਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਉਕਤ ਰਕਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਸਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸਟਾਫ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਸਮਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਾ ਤਾਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੋ ਵੀ

(3) ਉਕਤ ਰਕਮ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਤਿਮਾਹੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਰਟੀਕਲ V: ਹਰੇਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸ਼ਾਸਕ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ 15 ਅਗਸਤ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਉਪਾਧੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। 1947

ਆਰਟੀਕਲ VI: ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰੇਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੀ ਗੱਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਆਰਟੀਕਲ VII: (1) ਹਰੇਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸ਼ਾਸਕ ਉਸ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ (ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ) ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਲਕੀਅਤ, ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਨੇਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪ੍ਰਧਾਨ

(2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਸ਼ਾਸਕ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। nal ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ।

ਆਰਟੀਕਲ VIII: ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

26. ਅਨੁਛੇਦ 363 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ 'ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਅਤੇ 'ਸ਼ਾਸਕ' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਸ਼ਾਸਕ' ਦਾ ਅਰਥ ਰਾਜਕੁਮਾਰ, ਮੁਖੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 291 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਆਸਤ ਦੇ.

27. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਗਏ ਸਨ।

28. ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਕੀ 'ਸੇਸੈਂਟ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ, ਸੇਸੈਟ ਇਪਸਾ ਲੈਕਸ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਲੀਲ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਹ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਸਨ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰੇਵਥਿਨਲ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਵਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਐਸ. ਰੰਗਨਾਥਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ:

> "5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਪੂਰਨ ਜਵਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ... ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਸ਼ਾਸਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ... ਇਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਉਹ ਸੰਪਤੀਆਂ ਲਈ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਐਮਪੀ ਰਾਜ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ। (1952 ਐਸਸੀਆਰ 1020), ਡਾਲਮੀਆ ਦਾਦਰੀ ਸੀਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ (1959 ਐਸਸੀਆਰ 729) ਅਤੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (1970-2 ਐਸਸੀਆਰ 631) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ 18.05.51 (ਉਦਾਹਰਨ A-4)।

29. ਐਨ.ਡੀ. ਓਝਾ, ਜੇ. ਨੇ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐਸ. ਮੇਰਮਵਾਲਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> "57. ... ਹੁਣ ਮੇਰਮਵਾਲਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨੇ ਜੱਦੀ ਕਾਪਰਸੀਨਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਈਆਵਾਲਾ ਕੋਲ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਜੱਦੀ ਸਹਿਪਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ: ਜੇਕਰ ਮੇਰਾਮਵਾਲਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਭਾਇਆਵਾਲਾ ਕੋਲ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਮੇਰਵਾਲਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਭਾਇਆਵਾਲਾ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਈਆਵਾਲਾ, ਇਸਲਈ, ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। …
>
> ... ਮਿਸਟਰ ਆਈ.ਐਮ. ਨਾਨਾਵਤੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਰਵਉੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹਿਭਾਗੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਸੁਸਤ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਰਬੋਤਮਤਾ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਾਈ ਹੈ..."

ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਐਸ. ਰੰਗਨਾਥਨ, ਜੇ. (ਪੈਰਾ 11 ਦੇਖੋ) ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਆਮ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਪਰ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸਦਾ ਮੁਖੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸ਼ਾਸਕ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

30. ਰੇਵਥਿਨਲ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਵਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਐਨ.ਡੀ. ਓਝਾ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ:

> "63. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਢੰਗ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ

ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਾਈਮੋਜੇਨਿਚਰ ਜਾਂ ਲੀਨਲ ਪ੍ਰਾਈਮੋਜੇਨਿਚਰ ਜਾਂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

64. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪੱਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸੰਪੱਤੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। . ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਅਟਿੰਗਲ ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਔਲਾਦ ਹੀ, ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਾਸਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਾਰਸ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਰਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਤਰਵਾੜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਸੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਉਲਟ ਗਏ ਹੋਣ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਠਾਕੁਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਰਸਾਏ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੈ।"

31. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਮਿਰਜ਼ਾ ਰਾਜਾ ਪੁਸ਼ਪਾਵਤੀ ਵਿਜੇਰਾਮ ਗਜਪਤੀ ਰਾਜ ਮੰਨੇ ਸੁਲਤਾਨ ਬਹਾਦਰ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪੁਸ਼ਾਵਤੀ ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰ ਗਜਪਤੀਰਾਜ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਆਫ਼ ਵਿਜ਼ੀਆਨਗਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ 15 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਸਟਮ ਬਾਹਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ:

“ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਰਿਵਾਇਤੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ

ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਕੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਰਿਵਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਰਡ ਐਟਕਿੰਸਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਓ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਹਿਨਾਬਾਈ, ਏਆਈਆਰ 1919 ਪੀ.ਸੀ.100 ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਇ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, "ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਦਿ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 'ਸੇਸੈਟ ਅਨੁਪਾਤ ਸੇਸੈਟ ਲੈਕਸ' ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਰਿਵਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਢਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਰ ਆਚਰਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਰੀਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

32. ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਬਹਿਸ ਕਿ ਕੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਰੀਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਮਜਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਵਿਲੀਨਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ii) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"71. ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 (1956 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 30) ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਇਹ ਐਕਟ ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ -

(i) * * *

(ii) ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਤਰਦੀ ਹੈ;

(iii) * * *"

72. ਮੁੱਲਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ, 16ਵੀਂ ਈ.ਡੀ. ਪੰਨਾ 766 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਅਪਵਾਦ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਸਟੇਟ ਅਤੇ ਪੈਲੇਸ ਫੰਡ (iii)।"

73. ਬਿੱਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, 1954 ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 7115 ਅਤੇ 7116 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

'ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਤਰਦੀ ਹੈ;'

ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਸ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜਾਂ ਦੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ'। ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ 1947 ਜਾਂ 1948 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬੀਤਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਰੀਏ ਜੋ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪੈਟਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।"

74. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ 1947-48 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

33. ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਬਿੱਲ 22 ਦਸੰਬਰ 1954 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> "(iv) ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨੁਦਾਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ"
>
> ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 16 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:
>
> "ਸੰਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਰ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (iv) ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ..."

ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ii), ਇਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਸਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਕੋਲ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ (iv) ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ 17 ਜੂਨ 1956 ਤੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਜਾਗੀਰਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐੱਨ. ਪਦਮਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐੱਸ. ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 17 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੁਆਰਾ। ਐਨ. ਪਦਮਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਮਾਮਲਾ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ 23 ਸਤੰਬਰ 2014 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਟੀ.ਐਸ. ਠਾਕੁਰ, ਜੇ. ਐਨ. ਪਦਮਮਾ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 18. ਐਨ. ਪਦਮਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਮਜਨੀਚਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

34. ਟਿੱਕਾ ਸ਼ਤਰੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 19 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਾਰਣੀਬੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰਾਂ/ਜਗੀਦਾਰਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਅਤੇ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ:

ਕ੍ਰਮ ਸੰਖਿਆ	ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦਾ ਸ਼ਾਸਕ	ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਦਾ ਮਾਲਕ
1.	ਸ਼ਾਸਕ (ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾਵਾਨ) ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ	ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰੀ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਜੱਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਕੋਲ ਸੀ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪੱਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
2.	Primogeniture ਨੂੰ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।	Primogeniture ਨਹੀਂ, ਦੁਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਵਜੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3.	ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ (15.8.1947) ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਬਾਹਰੀ ਮਾਮਲੇ, ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ/ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ - 26.01.1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸੰਘ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਵਿਲੀਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ।	ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ 3 ਤੋਂ 5 ਆਈਟਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਸ਼ਾਸਕ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਫਰਕ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ
4.	26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਦੇ	-----

	ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।	
5.	ਉਹ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਨਿੱਜੀ ਪਰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।	-----
6.	ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ (ਸੰਪੱਤੀਆਂ) ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 1956 ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ 17.6.1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ।	ਜੇਕਰ ਉਹ 17.6.1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
7.	26ਵੀਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।	ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ 'ਡਿਰੀਕੋਗਨੀਸ਼ਨ' ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

35. ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਸ਼ਜ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਸੰਹਿਤਾਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਕੋਡਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪਾਠ, ਨਿਯਮ, ਵਿਆਖਿਆ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪੁਰਸ਼ (ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2005 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਹਿਪਾਠਕਾਰ ਦੀ ਧੀ) ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਹਿਪਾਸਨੇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਅਤੇ 9 ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਜੋ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1925 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ

ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਘਟਨਾ. ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ii) ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2005 ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਕਿਸੇ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸ. ਰੰਗਨਾਥਨ, ਜੇ. ਨੇ ਰੇਵਥੀਨਲ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਵਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

> "19. ...ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਐਕਟ, ਸੁੰਦਰੀ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, "ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜੋ ਐਕਟ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ s.14 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ s.7(3) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ 17 ਜੂਨ, 1956 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

36. ਧਾਰਾ 5(ii) ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਭਈਆ ਰਾਮਾਨੁਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇਵ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5(ii) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

> “15. … ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ

ਐਕਟ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ।"

37. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਲੇਖਾਂ/ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

> gh (supra), ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: “78. ਆਰਟੀਕਲ XII ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਭੋਗ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਨ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ (ਪੈਰਾ 157, ਪੰਨਾ 23 ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਏਕੀਕਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੂਚੀ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਉਲਟ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ”

38. ਕੁੰਵਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀਰ ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ 20 ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਦੀ ਧਾਰਾ (22) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ "ਫਿਲਹਾਲ" ਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੌਕਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਨਤਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 291 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜੀ ਪਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ 'ਤੇ ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਰਸ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਕ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਦੀ ਧਾਰਾ (22) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੇ ਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਈ ਨੇਮ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ XIV ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ "ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾਵਾਨ" ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨੇਮ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ XIV ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ:

> "8. … ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ XIV ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ XIV ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਰੀਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਧਾਰਾ XIV 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।
>
> ਵੀਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇੱਕ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ/ਰਿਵਾਜ। ਇਸ ਰਿਵਾਜ/ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

39. ਠਾਕੋਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨਯਸਿੰਘ ਜੀ (ਸੁਪਰਾ), ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ), ਰੇਵਤੀਨਲ ਬਾਲਗੋਪਾਲਾ ਵਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ), ਮਾਧਵ ਰਾਓ ਜੀਵਾਜੀ ਰਾਓ ਸਿੰਧੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਵਿਲੀਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਭਾਵੇਂ ਪੂਰਵਲੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ/ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਹਿ-ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਹੁਣ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸ਼ਾਸਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਵਾਰ-ਵਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਾਈਮਜਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਤਲਤ ਫਾਤਿਮਾ ਹਸਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਠਿਤ ਅਟਾਰਨੀ ਸ਼. ਸਈਦ ਮਹਿਦੀ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਨਵਾਬ ਸਈਅਦ ਮੁਰਤਜ਼ਾ ਅਲੀ ਖਾਨ (ਡੀ) ਐਲਆਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ। ਅਤੇ 31 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਨੂੰ 2002 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1773 ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਮਪੁਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ (ਸ਼ਰੀਅਤ) ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1937 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਤਲਤ ਫਾਤਿਮਾ ਹਸਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਨਵਾਬ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਮਜਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ

ਸੌਂਪੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ (ਸ਼ਰੀਅਤ) ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1937 ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ।

40. ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ 13 ਅਕਤੂਬਰ 1968 ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ (26ਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 362 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ। , 1971. ਅਨੁਛੇਦ 362, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ, ਉਚਿਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 291 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਰੰਟੀ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ।

41. ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਨਜ਼ੂਲ ਪਲਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਪਟੇਦਾਰ, ਭਾਵ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ। ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪਾਰਸੈਂਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਾਈਹਰ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਸਕ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਬਉੱਚਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਮੂਲ ਗੁਣ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾਭਾ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਭਾਵ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਸਟਰਲਿੰਗ ਕੈਸਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਜਾਂ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਮੁਖੀ ਦੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਖੇਤਰ. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਦੇ ਦੋਸਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਪਾਧੀ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਰਹੂਮ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਮੁਖੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ।

42. ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਦੇਵੀ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼, 21 ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਪੂਰਥਲਾ ਹਾਊਸ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਥਾਈ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜਗਤਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ 19 ਜਨਵਰੀ 1935 ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਇਹ

ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਰਾਜ/ਪ੍ਰਭੂ ਸੰਪਤੀ ਸੀ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ 1940 ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . 1 ਮਾਰਚ 1937 ਨੂੰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਫਿਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਹਾਇਕ-ਯਾਦਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਆਸਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਰਜਵਾੜਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਨਜ਼ੁਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਪੱਤੀ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਾਸਕ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੋਰਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ (ਪੁੱਤਰਾਂ) ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਇਮਜੀਨਿਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਪਤੀ.

43. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਭਾਵ, ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵੇਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। , ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਵਿਵੋਸ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਸੀਅਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਤੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

44. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate